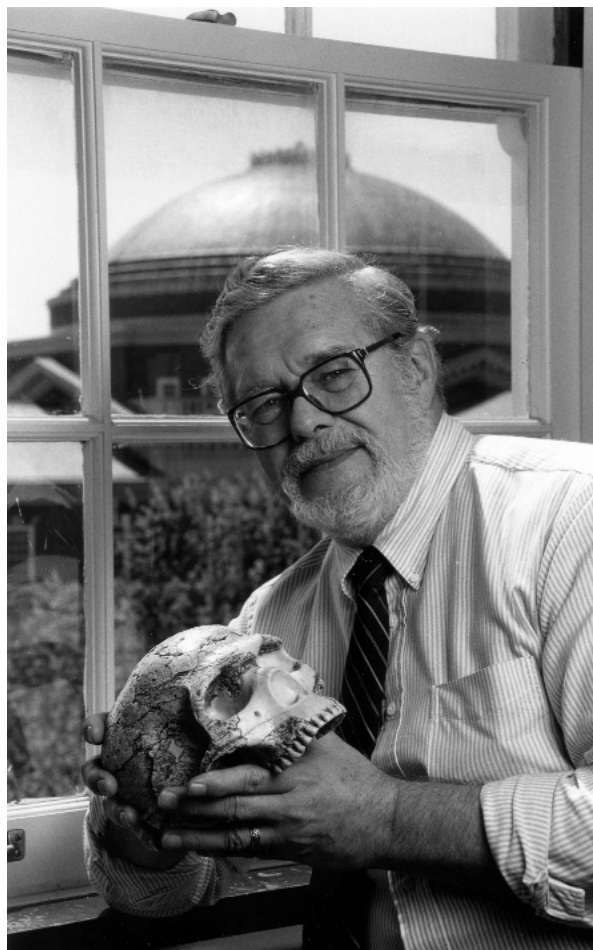

Les pràctiques funeràries segons Lewis R. Binford, quaranta anys després

L.R. Binford va publicar ara fa quaranta anys el seu treball cabdal sobre l'estudi i el potencial de les pràctiques funeràries.¹ Els editors de la revista *Pyrenae* hem cregut oportú celebrar aquesta data oferint una traducció d'aquest text, publicació que adquireix una significació molt especial davant del traspàs del professor Binford el passat dia 11 d'abril. Que serveixin aquestes línies i la traducció del text com a modest homenatge.²

Les contribucions de L.R. Binford han estat, i ho continuen sent, fonamentals perquè van més enllà de l'estudi de les dades materials, tot cercant una interpretació justa del seu significat basada en la inferència.³ El text sobre les pràctiques funeràries és d'una gran complexitat en el seu llenguatge, donada la utilització de les fonts antropològiques, arqueològiques, etnològiques, filosòfiques i sociològiques, com és habitual —d'altra banda— en tota l'obra del qui pot ser considerat com el pare de la «Nova Arqueologia» o «Arqueologia processual».

1. L.R. Binford, Mortuary practices: Their Study and their Potential, *American Archaeology* 25, 1971, 6-29. Per a les diferents edicions d'aquest text, *vid.* el llistat de publicacions de l'autor en castellà al final d'aquesta nota editorial.
2. El traspàs del professor Binford s'ha esdevingut en el moment en que estàvem revisant les proves d'impressió de la revista.
3. Vegeu, del mateix L.R. Binford, Archaeology as Anthropology, *American Antiquity* 28, 1962, 217-225, on discuteix la coneguda frase de G.R. Willey i Ph. Philip (*Method and Theory in American Archaeology*, University of Chicago Press, Chicago, 1958: 2): «American archaeology is anthropology or it is nothing»; cf. també la seva important aportació a: Archaeological Systematics and the Study of Culture Process, *American Antiquity* 31, 1965, 203-210. Sobre la inferència arqueològica, vegeu L.R. Binford, *En busca del pasado. Descifrando el registro arqueológico*, Crítica, Barcelona, 1988, especialment el «Prefacio» (19-20) i «¿Qué significa?» (85-86), com també el «Prólogo» signat per Colin Renfrew (9-11).

L. R. Binford (21-11-1931 / 11-04-2011).
Fotografia Hillsman Jackson, © 2001,
Southern Methodist University.

El text de L.R. Binford fou acabat de redactar al gener de 1970, mentre exercia la seva docència al Departament d'Antropologia de la Universitat de Nou Mèxic⁴ i és un referent metodològic perquè arqueòlegs i antropòlegs considerin els materials i rituals funeraris com a elements principals per a una correcta reconstrucció social, cultural i econòmica de les comunitats del passat, concedint-los el poder de reforçar la identitat social del grup i l'estatus del difunt dins del mateix. Gràcies a les reflexions plantejades en aquest text, centrades essencialment a dimensionar la mort i les pràctiques funeràries en el seu context

4. Des de l'any 1991 fins el 2011 va ser professor del Departament d'Antropologia de la Southern Methodist University (Dallas, Texas, EUA), després d'haver estat docent a les universitats de Chicago i de Nou Mèxic (1968-1991).

social, la comunitat científica, interessada en l'arqueologia de la mort, va avançar a passos agegantats, ja que va induir a replantejar-se la manera en què els arqueòlegs tractaven les restes funeràries. A la dimensió d'identitat col·lectiva en els rituals funeraris, s'hi afegeix avui tota una sèrie d'interpretacions que interactuen en allò que és la mort per a la col·lectivitat dels vius, més enllà del vessant social, cultural i econòmic, arribant al filosòfic i religiós, donada la importància que adquireix la ritualització de la mort respecte al dinamisme transformador que infereix a la comunitat i a les seves relacions de poder.⁵

Des de *Pyrenae* volem agrair a la Dra. Amber L. Johnson,⁶ la seva ajuda fent d'interlocutora amb el seu espòs, el professor Binford, fins al dia de la seva defunció, i proporcionant-nos tota mena d'informació. També hem d'agraciar a Rafael Goñi la realització d'una llista de les publicacions editades en castellà. A l'últim, la nostra gratitud va dirigida a J. Ruiz (traductor del text), a A. López Batlle, a S. Margenat i als professors J. López Cachero, M.A. Cau, V. Revilla i P. Reynolds, per l'atenta lectura que n'han fet i les seves correccions.

G.R.

Bibliografia de L.R. Binford traduïda al castellà

Llistat establert per Rafael Goñi amb addicions de G. Ripoll i J. Ruiz.

BINFORD, L.R., 1988, *En busca del pasado. Descifrando el registro arqueológico*, Editorial Crítica, Barcelona (*In pursuit of the past. Decoding the Archaeological Record*, Thames and Hudson, Londres, 1983, traduït de l'original anglès per Pepa Gasull).

BINFORD, L.R., 2001, La arqueología conductual y la premisa Pompeya, *Mundo de Antes* 2, 163-178 (Behavioural Archaeology and the «Pompeii Premise», *Journal of Anthropological Research* 37.3, University of New Mexico, Albuquerque, 1981,

195-208, traduït de l'original anglès per Cristina Bellelli i revisat per Lidia García).

BINFORD, L.R., 2007, Arqueología como antropología. Una crítica a la arqueología evolucionista, a V.D. Horwitz (comp.), *Clásicos de Teoría Arqueológica Contemporánea*, Sociedad Argentina de Antropología, 15-28 (Archaeology as Anthropology, *American Antiquity* 28.2, Society for American Archaeology, Washington 1962, 217-225, traduït de l'original anglès per Luis A. Orquera).

5. Sense la voluntat de proporcionar un llistat bibliogràfic més recent quant a publicacions d'arqueologia funerària, sí assenyalem un volum que permetrà al lector d'introduir-se en el tractament de la investigació actual: Nicola Laneri (ed.), 2007, *Performing Death. Social Analyses of Funerary Traditions in the Ancient Near East and Mediterranean*, Oriental Institute Seminars 3, The Oriental Institute of The University of Chicago, Illinois (cf. especialment l'article de N. Laneri, *An Archaeology of Funerary Rituals*, 1-13, que obre la publicació).
6. Associate Professor of Anthropology & Chair, en el Department of Society and Environment de la Truman State University de Kirksville (Missouri, USA).

BINFORD, L.R., 2007, Hacia la construcción de teoría arqueológica: introducción general, a Victoria D. Horwitz (comp.), *Clásicos de Teoría Arqueológica Contemporánea*, Sociedad Argentina de Antropología, 29-39 (General Introduction, a L.R. Binford [ed.], *For Theory Building in Archaeology: Essays on Faunal Remains, Aquatic Resources, Spatial Analysis and Systemic Modelling*, Academic Press, Nova York, 1977, 1-10, traduït de l'original anglès per Luis A. Orquera).

BINFORD, L.R., 2007, Humo de sauce y colas de perros. Los sistemas de asentamiento de los cazadores recolectores y la formación de sitios arqueológicos, a V.D. Horwitz (comp.), *Clásicos de Teoría Arqueológica Contemporánea*, Sociedad Argentina de Antropología, 29-39 (Willow Smoke and Dogs' Tails: Hunter-Gatherer Settlement Systems and Archaeological Site Formation, *American Antiquity* 45.1, Society for American Archaeology, Washington 1980, 4-20, traduït de l'original anglès per Luis A. Orquera).

BINFORD, L.R., 2007, Los pozos ahumadores y el ahumado de cueros: el uso de la analogía en el razonamiento arqueológico, a V.D. Horwitz (comp.), *Clásicos de Teoría Arqueológica Contemporánea*, Sociedad Argentina de Antropología, 41-49 (Smudge Pits and Hide Smoking: The Use of Analogy in Archaeological Reasoning, *American Antiquity* 32.1, Society for American Archaeology, Washington 1967, 1-12, traduït de l'original anglès per Luis A. Orquera).

BINFORD, L.R., 2011, Las prácticas funerarias: su estudio y su potencial, *Pyrenae* 42.1, 11-47 (Mortuary practices: Their Study and their Potential, *American Archaeology* 25, 1971, 6-29, volum que també va ser publicat com un dels números de les memòries de la Societat d'Arqueologia Americana, cf. J.A. Brown (ed.), *Approaches to the Social Dimensions of Mortuary Practices*, Society for American Archaeology, Memoirs 25, Washington, 1971, 6-29, i a L.R. Binford, *An Archaeological Perspective*, Seminar Press, Nova York, 1972, 208-251, traduït de l'original anglès per J. Ruiz i revisat per G. Ripoll).

Entrevistes en castellà

Entrevista al Dr. Lewis R. Binford, *Palimpsesto. Revista de Arqueología* 4, 1994-1995, 127-129.

Entrevista a Lewis Binford, *Antropológicas* 11 de febrer de 2008, <<http://antropologicas.wordpress.com/2008/02/11/entrevista-a-lewis-binford/>> (original publicat per la revista *Ñ*, *Revista de Cultura*, Argentina).

Entrevista a Lewis R. Binford realitzada per Jorge Moirano al Museo de Ciencias Naturales de La Plata, *Arqueología Rosarina Hoy* 2, 2010, 125-144.